

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Інноваційні технології навчання української мови та літератури
Освітня програма	Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90годин
Вид підсумкового контролю з	залік
Мова викладання	українська
Викладач	Павлюк Н.П., канд. пед. наук, доцент кафедри української мови та славістики
CV викладача на сайті кафедри	https://drive.google.com/drive/folders/1c_0zx4w5X0FsUgjmzh9Bj6nWmgFTWYoA
E-mail викладача	nataliia.pavliuk@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – на основі знань, отриманих із дисциплін методичного циклу сформувати в здобувачів вищої освіти професійну готовність до використання інноваційних педагогічних технологій у процесі навчання української мови й літератури, опанування сучасних методів, цифрових інструментів та інтерактивних форм організації освітнього процесу, спрямованих на розвиток мовної, комунікативної, читацької й культурної компетентностей учнів.

Основні завдання дисципліни:

1. Ознайомити здобувачів із сучасними підходами та концепціями інноваційного навчання української мови і літератури.
2. Сформувати уявлення про педагогічні технології, що застосовуються в сучасній мовно-літературній освіті.
3. Навчити майбутніх учителів добирати та використовувати інтерактивні методи навчання.
4. Розвинути вміння застосовувати цифрові освітні ресурси й онлайн-платформи у викладанні.

5. Сформувати навички проєктування інноваційного уроку української мови та літератури.
6. Розвинути здатність до аналізу й оцінювання ефективності сучасних педагогічних технологій.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади інноваційного навчання української мови та літератури

Тема 1. Інноваційні процеси в сучасній освіті

У межах теми розглядається сутність педагогічних інновацій як чинника оновлення сучасної освіти, їх роль у підвищенні ефективності освітнього процесу та формуванні компетентностей здобувачів освіти. Аналізуються основні напрями модернізації мовно-літературної освіти, зокрема інтеграція нових педагогічних технологій, використання цифрових ресурсів, орієнтація на компетентнісний результат навчання. Особлива увага приділяється можливостям упровадження інноваційних освітніх технологій у процесі викладання української мови та літератури.

Тема 2. Компетентнісний та діяльнісний підходи у викладанні мови і літератури

Тема передбачає ознайомлення з концептуальними засадами компетентнісного та діяльнісного підходів у сучасній мовно-літературній освіті. Розглядаються особливості формування ключових і предметних компетентностей учнів, зокрема мовної, комунікативної та читацької. Аналізуються методи організації навчальної діяльності, що сприяють активному залученню учнів до пізнавального процесу, розвитку їхнього мовлення, критичного мислення та здатності застосовувати здобуті знання у практичній діяльності.

Тема 3. Інтерактивні технології навчання

У межах теми розкривається сутність інтерактивного навчання як організації освітнього процесу на засадах співпраці та активної взаємодії учасників навчання. Розглядаються основні інтерактивні методи та форми роботи, зокрема групова діяльність, дискусії, рольові та ситуаційні вправи, що сприяють розвитку комунікативних умінь, уміння аргументувати власну позицію та працювати в колективі. Особлива увага приділяється можливостям застосування інтерактивних технологій під час вивчення мовних явищ і аналізу літературних творів.

Тема 4. Технологія розвитку критичного мислення

Тема присвячена розгляду педагогічних стратегій і методів, спрямованих на формування критичного мислення учнів у процесі вивчення української мови та літератури. Аналізуються прийоми роботи з текстом, що стимулюють аналітичне осмислення інформації, уміння ставити запитання, інтерпретувати художні та інформаційні тексти, робити аргументовані висновки. Розглядаються

методичні підходи до використання технології розвитку критичного мислення під час читання, аналізу мовних явищ та обговорення літературних творів.

Змістовий модуль 2. Сучасні педагогічні технології у викладанні української мови та літератури

Тема 5. Проектна технологія в навчанні мови і літератури

У межах теми розглядається проектна технологія як один із ефективних інструментів організації дослідницької та творчої діяльності учнів у процесі вивчення української мови та літератури. Аналізуються основні етапи реалізації навчального проєкту — від визначення проблеми й планування діяльності до презентації результатів і рефлексії. Особлива увага приділяється використанню проектної діяльності під час опрацювання мовних тем, дослідження мовних явищ, аналізу художніх творів, формування навичок самостійного пошуку інформації та розвитку комунікативних умінь учнів.

Тема 6. Технологія змішаного та перевернутого навчання

Тема передбачає ознайомлення з особливостями організації освітнього процесу на засадах змішаного навчання, що поєднує традиційні форми роботи в аудиторії з використанням цифрових освітніх ресурсів і дистанційних форм взаємодії. Розглядається модель «перевернутого класу», відповідно до якої учні опрацьовують теоретичний матеріал самостійно за допомогою відеолекцій, електронних матеріалів чи онлайн-платформ, а навчальний час у класі використовується для виконання практичних завдань, аналізу текстів і колективного обговорення мовно-літературних проблем.

Тема 7. Ігрові технології та гейміфікація

У межах теми висвітлюються можливості застосування ігрових технологій у процесі навчання української мови та літератури. Розглядаються дидактичні ігри, мовні вікторини, інтерактивні вправи та інші ігрові форми діяльності, що сприяють активізації пізнавального інтересу учнів і розвитку їхніх мовленнєвих умінь. Окрему увагу приділено гейміфікації освітнього процесу — використанню елементів гри (балів, рівнів, рейтингів, змагання) для підвищення мотивації до навчання, формування позитивного ставлення до опанування мовних і літературних знань.

Тема 8. Кейс-метод і проблемно-орієнтоване навчання

Тема присвячена використанню кейс-методу та проблемно-орієнтованого навчання як засобів розвитку аналітичного мислення й уміння застосовувати знання на практиці. Розглядається сутність кейсів як навчальних ситуацій, що моделюють реальні комунікативні або літературно-інтерпретаційні проблеми. Аналізуються можливості використання кейс-методу під час вивчення мовних норм, аналізу художніх текстів, обговорення мовних явищ і формування навичок аргументованого висловлення власної позиції. Особлива увага приділяється організації проблемних завдань, що стимулюють самостійну пізнавальну діяльність учнів.

Змістовий модуль 3. Цифрові та інформаційно-комунікаційні технології у навчанні

Тема 9. Цифрові ресурси у викладанні української мови та літератури

У межах теми розглядаються можливості використання цифрових освітніх ресурсів у процесі навчання української мови та літератури. Аналізуються електронні підручники, освітні платформи, онлайн-бібліотеки та цифрові інструменти для створення навчальних матеріалів. Особлива увага приділяється їх використанню для організації самостійної роботи учнів, урізноманітнення форм подання навчальної інформації, розвитку комунікативних умінь та підвищення ефективності засвоєння мовно-літературного матеріалу.

Тема 10. Онлайн-сервіси для інтерактивного навчання

Тема передбачає ознайомлення з сучасними онлайн-сервісами, які забезпечують інтерактивну взаємодію учасників освітнього процесу. Розглядаються можливості використання цифрових платформ і сервісів для створення тестових завдань, проведення онлайн-опитувань, організації вікторин, інтерактивних вправ та мультимедійних презентацій. Особлива увага приділяється методичним аспектам інтеграції таких інструментів у навчання української мови та літератури з метою активізації пізнавальної діяльності учнів.

Тема 11. Медіаосвіта та формування інформаційної грамотності

У межах теми висвітлюються основи медіаосвіти та її роль у формуванні інформаційної культури учнів. Розглядаються методи роботи з різними типами медіатекстів, зокрема інформаційними, публіцистичними та художніми матеріалами. Особлива увага приділяється формуванню критичного ставлення до інформації, розвитку умінь аналізувати медіаповідомлення, розпізнавати маніпулятивні технології та свідомо використовувати інформаційні ресурси у навчальній діяльності.

Тема 12. Проєктування інноваційного уроку української мови та літератури

Тема присвячена методичним засадам створення сучасного уроку української мови та літератури з урахуванням інноваційних педагогічних технологій і цифрових інструментів. Розглядається структура інноваційного уроку, принципи добору методів, форм і засобів навчання відповідно до освітніх цілей і вікових особливостей учнів. Особлива увага приділяється інтеграції інтерактивних, проєктних і цифрових технологій, що сприяють активізації пізнавальної діяльності, розвитку критичного мислення та формуванню мовно-комунікативних компетентностей учнів.